

Περιεχόμενα

1. Η ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΙΡΩΝ

ΑΥΓΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ 03/12/2017 σελ.54

1. Η ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΙΡΩΝ

Μέσο: ΑΥΓΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 03/12/2017 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 03/12/2017

Σελίδα: 54

ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ
ΤΟΥ ΛΕΩΝΑΡΔΟΥ ΠΙΟΛΕΝΑΚΗ

Το έργο του Σκώτου Ντέιβιντ Χάρρουερ είναι δύσβατο και απόκρημνο, σαν τα φαράγγια στα ψηλά βουνά της πατρίδας του. Σε πρώτο επίπεδο μας αφηνείται την ιστορία της αποπλάνησης ενός δωδεκάχρονου κοριτσιού από έναν σαραντάχρονο άνδρα, που συνέβη δεκαπέντε χρόνια πριν. Πρόθεση του έργου δεν είναι να ερεθίσει τα ανακλαστικά ενός κοινού εθισμένου στην ατέλειωτη τηλεοπτική σκανδαλοθηρία που κρύβει επιμελώς πουριτανισμό πίσω από την πρόσοψη του «πολιτικά ορθού». Πρόσφατα διάβαζα μια μελέτη για το αρχαιοελληνικό δράμα, μιας Αμερικανίδας καθηγήτριας ανθρωπολόγου, που, εκκινώντας από τις «πολιτικά ορθές» θέσεις της, χαρακτηρίζει τη σκηνή της θυσίας της Πολυξένης στην «Εκάβη» του Ευριπίδη (ο συγκλονιστικότερος ύμνος που έχει γραφεί ποτέ για τη γυναίκα από άνδρα!), ούτε λίγο ούτε πολύ, ως σεξιστική και πορνογραφική! Κάπου χάσαμε, ως φαίνεται, τελείως τον μπουσούλα.

Το έργο του Χάρρουερ παίρνει επιδέξια απόσταση από το επικίνδυνο θέμα της παιδοφιλίας, εκμεταλλευόμενο το «άνοιγμα» ανάμεσα στην αφήγηση (τι συνέβη τότε) και στη δράση (τι συμβαίνει τώρα), όταν το κορίτσι, γυναίκα πια, επισκέπτεται απρόσμενα τον «διαφορέα» του, δεκαπέντε χρόνια μετά, και εισβάλλει στον παρόντα χρόνο του. Κρίσιμο ζήτημα δεν είναι πλέον η κρίση περί της ενοχής ή αθωότητας ενός άνδρα που δεδομένα παραβίασε τους κατοχυρωμένους με νόμο κανόνες της κοινωνίας του. Ωθώντας ο συγγραφέας προσωρινά στο περιθώριο το θέμα της παιδοφιλίας, χωρίς να το ξεκνάει, αναπτύσσει γύρω από τους ώριμους ηλικιακά

Η «ασθένεια των καιρών»

«Μαυροπούλι» του Χάρρουερ, με Κιμούλη στο Θέατρο Άλμα

ήρωές του ένα περίπλοκο παιχνίδι σχέσεων εξουσίας, όπου, εναλλάξ, ο κυνηγός γίνεται θήραμα και το θήραμα κυνηγός, κάτι που, τηρουμένων των αναλογιών, ισχύει για κάθε ερωτική σχέση. Ωστόσο, εδώ, το ζητούμενο είναι διαφορετικό (και ταυτόχρονα ίδιο) για κάθε μέλος του αντιπάλου ζεύγους. Για τον άνδρα, προβάλλοντας το κτητικό του εγώ να υποτάξει ολοκληρωτικά το αντικείμενο του σκοτεινού πόθου, την αναδυόμενη κτητική γυναίκα. Για την αναδυόμενη κτητική γυναίκα, βυθιζόμενη στον ενστικτώδη εαυτό της να ολοκληρώσει την εκκρεμή ταυτότητα του φύλου με τον μόνο τρόπο που της είναι οικείος: υποτάσσοντας με κάθε μέσο το ισχυρότερό της αρσενικό...

Μία πορεία τυφλής μετωπικής σύ-

γκρουσης δίχως διέξοδο, όπου το παιδοφιλικό παρελθόν επιστρέφει αιφνίδια και αναπότρεπτα ως τραγική φάρσα. Το έργο δεν μιλάει μόνο για την παιδοφιλία (ψυχοπνευματική διαταραχή με ενδεχόμενη δράση) και τη σεξουαλική κακοποίηση (κολάσιμη από τον νόμο δράση). Μιλάει για τη βία και το σκοτάδι, την άβυσσο της απωθημένης ερωτικής επιθυμίας που φέρουμε όλοι μέσα μας ανεξαρτίτως φύλου, αλλά δεν γνωρίζουμε. Για το σκοτεινό κομμάτι του είναι μας, που δεν αντέχουμε να το αντικρίσουμε. Το αυθεντικό κείμενο τελειώνει με ένα αμήχανο γέλιο, σημαντικό του αδύνατου έρωτα, δηλωτικό της ανολοκλήρωτης και αδιεκπεραιώτης ταυτότητας φύλου σήμερα, του άνδρα και της γυναίκας. Το τιμωρητικό για τον άνδρα τέ-

λος πρόσθεσε ο Πίτερ Στάν στην παράστασή του και έκτοτε επικράτησε.

Στο Θέατρο Άλμα ο Γιώργος Κιμούλης σκηνοθετεί το έργο υπό την πιο πάνω ακριβώς οπτική (με την προσθήκη του Στάν), σε καλή, βαθιά μετάφραση του Λευτέρη Γιοβανίδη, με ωραίους στίχους και μουσική του Κραουνάκη, σε περίκλειστο σκηνικό (Χριστίνα Κωστέα), φοβικά κοστούμια (Σοφία Νικολαΐδη), «ψυχρούς» φωτισμούς (Κατερίνα Μαραγκουδάκη), άρτια βίντεο (Κιμούλης-Γαλανός). Δεν αρκείται να περιγράψει εξωτερικά το σύμπτωμα της «ασθένειας των καιρών» που έχει σωστά διαγνώσει (ένας ναρκισσιτικός μπενισμός), αλλά πηγαίνει πιο βαθιά, μπήγει το νυστέρι στο κόκαλο, ανικνεύοντας τις μύχιες αιτίες της κοινωνικής ασθένειας και πολιτικής νόσου. Τηρεί σωστές αποστάσεις από το ριψοκίνδυνο θέμα για να μην το «κάψει» και ισορροπεί «στην κόψη» τις εντάσεις. Δεν καταγγέλλει εμφαντικά, δεν αποφαίνεται κυριαρχικά, περιορίζεται να ικνηλατεί με καίριες και σαφείς, κοφτές θεατρικές κινήσεις - ανώστες τα κίνητρα που οδηγούν τον σύγχρονο άνθρωπο, μην αντέχοντας την ελευθερία, να επιστρέφει πίσω στη σκοτεινή σπηλιά του ασυνειδήτου - σπιλάιο πλατωνικό - από την οποία είχε μόλις διαφύγει. Έξοχος είναι οι υποκριτικές. Ο Κιμούλης, αυτοπειθαρχούμενος, «κεντάει» τον ρόλο με τις αόρατες, υπόγειες μεταβάσεις του, από θύτης θύμα και το αντίστροφο. Η Ανθή Σαββάκη, εκρηκτική, δίνει «ρέστα», πότε οχιά κουλουριασμένη έτοιμη να τιναχτεί αστραπιαία, πότε τρομαγμένο αγρίμι. Ένα ρεσιτάλ των δύο.